

Η πολιτική τον έμαθε να αισθάνεται εθνικά, να σκέφτεται παγκόσμια και να ενεργεί σωστά. Μετά από μισό αιώνα στην ενεργό πολιτική, ο Παναγιώτης Δημητρίου αποχωρεί από την Ευρωβουλή και δηλώνει πικραμένος για το κλίμα αδιαφορίας και άγνοιας που επικρατεί περί των ευρωπαϊκών θεμάτων. Σημειώνει ότι είμαστε κυπροκεντρικοί σε μεγαλύτερο βαθμό από όσο πρέπει. Είναι πεπεισμένος ότι το κόμμα του, ο Δημοκρατικός Συναγερμός, θα είναι πρώτο κόμμα στις ευρωεκλογές και δηλώνει ότι θα εργαστεί γι' αυτό.

Απωθούνται σύμμαχοί μας από την υπερπροβολή ότι μόνοι θα βρούμε λύση

Έχουμε συμμάχους εντός της ΕΕ που να πιέζουν την Τουρκία να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της έναντι της Κύπρου; Ναι, υπάρχουν σύμμαχοι και πρέπει να αξιοποιηθούν. Πιστεύω, όμως, ότι θα έπρεπε να διαμορφώσουμε ισορροπημένες θέσεις στο Κυπριακό, που θα υιοθετούνταν από αυτούς τους συμμάχους και να υποβάλλονταν πειστικά προς την Τουρκία. Γι' αυτό ήμουν και παραμένω υπέρ της άποψης ότι έπρεπε να εικάμε ετοιμάσει περίγραμμα λύσης του Κυπριακού από την αρχή. **Μα γίνονται συνομιλίες...** και είναι φυσικό να μη θέλουν οι τρίτοι να αναμειχθούν, αν δεν τους το ζητήσουμε. Οι υπερβολικές φωνασικίες ότι θα λύσουμε το Κυπριακό μόνοι μας, απωθούν ακόμη και τους συμμάχους μας.

Ο ΔΗΣΥ πρώτο κόμμα στις ευρωεκλογές

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Έχει σημασία και για την Κύπρο να βγει πάλι ισχυρό το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα

Πικραμένος αυτό τον καιρό; Πικραμένος για το κλίμα αδιαφορίας και άγνοιας που επικρατεί περί των ευρωπαϊκών θεμάτων και περί της ουσίας και σημασίας των ευρωεκλογών. Δική μου ήταν η τελική επιλογή να μην είμαι υποψήφιος σε αυτές τις ευρωεκλογές. Είμαι απελευθερωμένος από προσωπικές φιλοδοξίες και από μανιές διατήρησης ή κατάληψης πολιτικού αξιώματος. Απλώς, ως Κύπριος πολίτης προβληματιζόμενος για την απώλεια της υποδομής και των τόσο επωφελών για την Κύπρο διασυνδέσεων στο Ευρωκοινοβούλιο. Αυτό όμως δεν ήταν και δεν είναι προσωπικό μου ζήτημα. Συνεπώς, η πικρία μου δεν έχει σχέση με οποιαδήποτε προσωπική φιλοδοξία. **Μέτρηση μικροκομματικά συμφέροντα;** Σε όλους τους κομματικούς χώρους στην Κύπρο μέτρησαν και μετρούν σχεδόν κατ' αποκλειστικότητα κομματικοί υπολογισμοί και εσωκομματικές ισορροπίες και σκοπιμότητες. **Μίπως γιατί παίζεται η προπαύδα του ΔΗΣΥ;** Είναι θεμιτός ο στόχος της πρωτιάς και θα εργαστώ γι' αυτό. Αλλά, θεμιτότερος είναι ο στόχος της καταξίωσης και εξυπηρέτησης του εθνικού συμφέροντος της Κύπρου. Πιστεύω ότι ο ΔΗΣΥ θα αναδειχθεί πρώτο κόμμα στις εκλογές του Ιουνίου. **Τι σας ενόχλησε πιο πολύ;** Από πολλών μνημών η όλη διεργασία των ευρωεκλογών γίνεται στη βάση νοσοτροφίας και κριτηρίων ξένων προς το αντικείμενό τους. **Ποια είναι η σχέση σας με τον Νίκο Αναστασιάδη;** Δεν έχω αντιληφθεί να υπήρξε εχθρικός ο Νίκος Αναστασιάδης απέναντί μου. Απλώς στα τελευταία χρόνια σε εκ των πραγμάτων στα πλαίσια που προανέφερα.

Η πολιτική μου έμαθε τον ορθολογικό πατριωτισμό

Με την αποχώρηση από την Ευρωβουλή κλείνει ένας κύκλος 50 τώων χρόνων πολιτικής καριέρας... Νομίζω ναι. Δεν σκοπεύω να αναμειχθώ στο πολιτικό προσκήνιο της Κύπρου. Είμαι από αυτούς που πιστεύουν ότι πρέπει ένας να αφηθεί περιθώριο και στους νέους ανθρώπους να δοκιμαστούν και να προσφέρουν. **Πώς ήταν τα 50 αυτά χρόνια;** Ανήκα σε μια άτυχη γενιά. Βγήκαμε από ένα ένδοξο απελευθερωτικό αγώνα, μπήκαμε στις περιπέτειες της κυπριακής εσωστρέφειας και καταλήξαμε στην τραγωδία του '74. Αν καταστρώναμε ένα αυτοκαταστροφικό σχέδιο ίσως να μην τα καταφέρναμε τόσο καλά. Και αυτό είναι το ανοικτό τραύμα που έχω μέσα μου. **Οι πολιτικοί ανέβαντο το βάρος των γεγονότων...** Η Ιστορία είναι εκείνη που θα καταλογίσει ευθύνες. **Νιώθετε ενοχές;** Ως μέλος αυτής της τραγικής γενιάς αισθάνομαι ότι αν είχα την ευρύτητα σκέψης που έχω αποκτήσει μέσα από την θητευσή μου στο Συμβούλιο της Ευρώπης και στην ΕΕ, σίγουρα θα αντίκριζα πολύ διαφορετικά τα πράγματα κατά την περιπετειώδη περίοδο 1960-1974. **Τι σας στέρησε η πολιτική;** Την οικογένεια, τη σύζυγο και τα παιδιά μου και τη στενή επαφή με κάποιους ανθρώπους που εκτιμώ. Το alter ego μου είναι οι φίλοι μου, οι λίγοι και καλοί, που σέβομαι και πάντα λαμβάνω υπόψη.

Μίπως υποτιμούν το έργο που επιτελεί ένας ευρωβουλευτής; Νομίζω ότι είναι ζήτημα αδιαφορίας και άγνοιας παρά υποτίμησης. Είμαστε εσωστρεφείς και ολίγον ενδιαφέρει τι κάνουν οι ευρωβουλευτές στις Βρυξέλλες. Και οι πιο μεγάλες επιτυχίες, όταν κατακαυνιούνται στα μονόσπηλα των εφημερίδων, διαβάζονται από ελάχιστους. Όταν βέβαια υπάρχει ατάκα μπαίνουν και φωτογραφίες!

Ένα τέτοιο κράτος τι μέλλον έχει μέσα στην ΕΕ; Το μεγαλείο της Ευρώπης έγκειται στο ότι είναι ένας οργανισμός ανοχής, σύνθεσης και ισότιμης μεταχείρισης. Ο αποκλεισμός δεν ισχύει ως πολιτικό μέτρο στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Απλά ρυθμολογούνται κάποια κράτη προς τη σωστή κατεύθυνση. Η Κύπρος συμπίπτει...

Δηλαδή δεν είναι ενεργός εταίρος; Δεν μπορώ να πω ότι η Κύπρος είναι ο μεγάλος οραγός στην ΕΕ. Όμως θα μπορούσε να έχει σε αρκετούς τομείς πρωτοποριακό ρόλο, διότι παρά το μικρό της μέγεθος έχει μεγάλα πλεονεκτήματα. Μπορεί να γίνει η γέφυρα ΕΕ και Μέσης Ανατολής.

Σε αυτές τις εκλογές γίνεται μια μεγάλη μάχη για τη σύνθεση των πολιτικών ομάδων με κίνδυνο αύξησης των μη ενταγμένων σε ομάδα ευρωβουλευτών. Αυτή η τάση ξεκινά από τους Άγγλους συντηρητικούς ευρωβουλευτές και επεκτείνεται στους εθνικιστές της Τσεχίας, της Πολωνίας κ.ά., οι οποίοι είναι δεμένοι στις πρωτεύουσες τους και πιο κοντά στην Ουάσιγκτον παρά στις Βρυξέλλες.

Γι' αυτό είναι πολύ σημαντικές οι εκλογές του Ιουνίου; Ναι, διότι έχει σημασία και για την Κύπρο να βγει και πάλι ισχυρό το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα, το οποίο στήριξε όλα αυτά τα χρόνια τις δικές μας θέσεις. Όμως, χρειάζεται και η παρουσία του σοσιαλιστικού κινήματος της Κύπρου στη Σοσιαλιστική Ομάδα για να επανακτήσουμε τη στήριξη της προς την Κύπρο.

Είναι παρέμβαση της Ευρωβουλής το πρόσφατο ψήφισμα για το Συνταγματικό για την Ειρήνη; Όχι, δεν είναι παρέμβαση. Ήταν μια σύσταση σε μια έκθεση. Αυτά είναι καθημερινά φαινόμενα στο Ευρωκοινοβούλιο. Και από πλευράς τακτικής αλλά και ουσίας, η Κυβέρνηση και το ΑΚΕΛ κακώς αντέδρασαν με τον τρόπο που αντέδρασαν.

Η Ευρώπη ενδιαφέρεται για όσα γίνονται στην Κύπρο ή εμείς δίνουμε περισσότερη σημασία; Η Ευρώπη δεν κοιμάται και ξυπνά έχοντας κατά νουν το Κυπριακό. Εμείς όμως θα μπορούσαμε να αξιοποιήσουμε καλύτερα τον ευρωπαϊκό παράγοντα, ιδιαίτερα αυτή την περίοδο που διεξάγονται συνομιλίες για λύση του Κυπριακού και βρίσκεται επί θύρας η αξιολόγηση της Τουρκίας.

Η πρόσφατη έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την πρόοδο της Τουρκίας... Έβλεπε πιο ξεκάθαρα το θέμα λύσης στη βάση της εφαρμογής των τεσσάρων θεμελιωδών αρχών της ΕΕ.

Αναφέρεται όμως για προσωρινές παρεκκλίσεις με μεταβατικό χαρακτήρα... Έχουμε τον ελέφαντα και απασχολούμαστε με την ουρά του; **Η αξιολόγηση της Τουρκίας του Δεκεμβρίου του 2009 είναι ορόσημο;** Είναι ένα από τα χρονικά ορόσημα που εντάσσονται στη στρατηγική μας για επίτευξη λύσης του Κυπριακού στα πλαίσια της ενταξιακής πορείας της Τουρκίας. Δυστυχώς, τα θεμελιώδη ορόσημα του 2004 και του 2005 δεν τα αξιοποιήσαμε σωστά. Στο πρώτο θα έπρεπε να πούμε «όχι εκτός εάν» και στο δεύτερο «ναι μεν, αλλά».

Το ορόσημο του Δεκεμβρίου συνδέεται άρρηκτα με την πρόοδο των συνομιλιών. Αν συνεχίζονται θα 'ναι δύσκολο να συγκρουστούμε κατά μέτωπο με την Τουρκία. Και αν υπάρχουν ελπίδες για εξεύρεση λύσης του Κυπριακού, πιστεύω ότι είναι πολύ πιθανόν το ορόσημο να μετατεθεί για τουλάχιστον

στον έξι μήνες. **Η ΕΕ έκανε μια επιτροπή με πρόεδρο τον ίδιο τον Μπαρόζο, η οποία θα παρακολουθεί τις συνομιλίες.** Είχα κάνει εδώ και μήνες πολλές ενέργειες προς αυτή την κατεύθυνση. Πιστεύω ότι θα πρέπει ο ίδιος ο Μπαρόζο, προσωπικά, να επιδείξει ενεργό ενδιαφέρον. Πρέπει να συσταθεί πάραυτα τεχνοκρατική επιτροπή για να βοηθήσει στην αντιμετώπιση των προβλημάτων που έχουν σχέση με τη διακυβέρνηση και το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Ζήτησα να σταλεί παρατηρητής στις συνομιλίες για να δώσει το μήνυμά ότι η Ευρώπη είναι εδώ. Δυστυχώς πληροφορήθηκα ότι ο Ευρώπη είναι εδώ, πέρα από την τεχνοκρατική βοήθεια -και μάλιστα μελλοντικά- δεν έχει ζητήσει οτιδήποτε άλλο.

Η επικείμενη επίσκεψη Φερχόγκεν στην Κύπρο είναι μέσα σε αυτά τα πλαίσια; Αν βρίσκεται η Κύπρος σήμερα στην ΕΕ αυτό το οφείλει σε μέγιστο βαθμό στον Φερχόγκεν. Πρέπει να τον ξανακάνουμε φίλο μας. Μπορεί και πάλι να μας βοηθήσει. **Ο Μεχμέτ Αλί Ταλάτ ζήτησε με επιστολή του στον πρόεδρο του Ευρωκοινοβουλίου να μην μας δοθούν οι δύο από τις έξι έδρες.** Έχουν γίνει σοβαρές και αποτελεσματικές ενέργειες και παρατάσεις στο Ευρωκοινοβούλιο για το θέμα αυτό και από μένα και από άλλους ευρωβουλευτές, σε συνεργασία με τη μόνιμη αντιπροσωπεία της Κύπρου. Δεν υπάρχει πολιτικά και νομικά τέτοιο θέμα.

Συνεργάζεστε με την αντιπροσωπεία μας; Το γραφείο μου στις Βρυξέλλες είναι σε στενή επαφή με τη μόνιμη αντιπροσωπεία. Η παρεμβολή μας για παράδειγμα στο Ευρωκοινοβούλιο σε συνεργασία με την αντιπροσωπεία στις δώδεκα παράθεμα, όταν τέθηκε θέμα αναβολής της ένταξης της Κύπρου και Μάλτας στην Ευρωζώνη, τον Ιούνιο του 2007, ήταν αποφασιστική. Άλλαξε την αρχικά αρνητική θέση του Ευρωκοινοβουλίου.

Με ενοχλούν η ανειλικρίνεια, η στρέβλωση, η έλλειψη αυτοσεβασμού και αλληλοσεβασμού, η δημαγωγία, ο λαϊκισμός και η μανία αυτοπροβολής

Τι σας έμαθε η πολιτική; Τον ορθολογικό πατριωτισμό. Δηλαδή, να αισθάνεσαι εθνικά, να σκέφτεσαι παγκόσμια και να ενεργείς σωστά. **Τι σας ενοχλεί στην πολιτική;** Η ανειλικρίνεια, η στρέβλωση, η έλλειψη αυτοσεβασμού και αλληλοσεβασμού, η δημαγωγία, ο λαϊκισμός και η μανία αυτοπροβολής.

Ικανοποιήσατε όλες τις φιλοδοξίες σας; Ανήκα στην παλιά γενιά των ιδεολόγων. Αναμείχθηκα στην πολιτική όχι γιατί είχα δημιουργήσει ένα προσωπικό είδωλο, το οποίο ήθελα να μεταδοθώ για υπηρετήσω. Οι οποιοσδήποτε φιλοδοξίες μου αναπτύσσονταν στην πορεία σε σχέση με τις προκλήσεις της προσηγορίας από κάποια συγκεκριμένη έπαλξη.

Ποια ήταν η μεγαλύτερη πρόκληση; Η μεγαλύτερη πρόκληση ήταν να καταστρώσω και να εφαρμόσω, ως καταστασιακό υπεύθυνος τότε στο ΔΗΣΥ, την προεκλογική στρατηγική και πρόγραμμα που οδήγησε τον Γλαύκο Κληρίδη στην προεδρία το 1993.

Τώρα που θα έχετε ελεύθερο χρόνο... Θα μελετώ. Μου αρέσουν τα βιβλία φιλοσοφικού, ιστορικού και πολιτικού περιεχομένου. **Μισός αιώνας με μια έντονη καθημερινότητα, σας ανησυχεί το ελεύθερο 24ωρο που σας περιμένει;** Νιώθω ότι θα υπήρξε ένα κενό, όμως θα βρω διεξόδους. Δεν μπορώ να μείνω αδρανής, έτσι είναι ο χαρακτήρας μου. Προς το παρόν θα επιστρέψω στο δικηγορικό μου γραφείο. Μετά ιδωμεν...

Στοιχείμα οι συμμαχίες, προσωπικές και εθνικές

Ποιο θεωρείτε το μεγαλύτερο επίτευγμά σας τα πέντε αυτά χρόνια; Απεχθάνομαι την περιαυτολογία... **Ποιο θεωρείτε ως πιο σημαντικό;** Αφού επιμένετε... Ο ρόλος μου στη λήψη απόφασης υπέρ της ένταξης της Κύπρου στην Ευρωζώνη, η ανακίνηση του θέματος της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και σίγουρα το ψήφισμα για τους αγνοούμενους και η όλη συμβολή μου στη διαμόρφωση των θέσεων της Επιτροπής Ελευθεριών και της Επιτροπής Συνταγματικών Θεμάτων στα θέματα της δικαιοδοσίας τους. **Μπορεί ένας ευρωβουλευτής να διακριθεί ανάμεσα στους 785;** Στο Ευρωκοινοβούλιο δεν μετρά το μέγεθος της χώρας από την οποία προέρχεται, αλλά η υπεισθνήση, η σοβαρότητα και η δραστηριότητα στις επιτροπές και στην πολιτική ομάδα που συμμετέχεις. Η πρόκληση είναι να γίνει σεβαστός όχι με τις ατάκες που θα γραφτούν στην Κύπρο, αλλά με τις σωστές σου θέσεις.

Ποιο έργο δεν καταφέρατε να ολοκληρώσετε; Την πρόθεση της ευρωπαϊκοποίησης του Δικαίου και της θεσμοθέτησης της αρχής του σεβασμού και εφαρμογής των δικαστικών αποφάσεων από όλα τα κράτη μέλη. Είχα όνειρο να προωθήσουμε αυτό το ζήτημα, το οποίο παραμένει άλυτο ακόμη, λόγω εθνικών προκαταλήψεων. **Οι νέοι ευρωβουλευτές θα έχουν να αντιμετωπίσουν διαφορετικές προκλήσεις με δεδομένο ότι μπορεί να επικυρωθεί η Συνθήκη της Λισαβόνας;** Αν επικυρωθεί η Συνθήκη της Λισαβόνας το Ευρωκοινοβούλιο θα αναβαθμιστεί. Θα καταστεί η ατμομηχανή της ΕΕ ενώ τώρα είναι απλώς ένα όργανο με περιθωριακή νομοθετική εξουσία. Συνεπώς μέσα στη γενικότερη αναβάθμιση του Ευρωκοινοβουλίου θα είναι αναβαθμιζόμενος και ο ρόλος των ευρωβουλευτών. **Τι θα συμβουλευόσταν τους νέους ευρωβουλευτές;** Να

είναι μελετημένοι, να κρίζουν μέρα με τη μέρα, να συμμετέχουν σε όλες τις δραστηριότητες του Ευρωκοινοβουλίου, ιδιαίτερα στις εκπαιδευτικές που γίνονται από διάφορους ευρωβουλευτές, να δημιουργούν συμμαχίες προσωπικές και εθνικές και να εργάζονται άσπαρα και συνειδησιακά. **Τι θα σας λείπει από το Ευρωκοινοβούλιο;** Το υψηλό επίπεδο πολιτικό περιβάλλον και κλίμα. Εκεί αναπλάθεται. Μαθαίνεις να αντιμετωπίζεις τα πράγματα με ευρύτητα πνεύματος, με ένα διαφορετικό τρόπο απ' αυτόν που τα αντιμετωπίζεις στον μικρό σου χώρο στην Κύπρο. **Οι συνάδελφοι τι σας είπαν όταν τους ανακοινώσατε ότι αποχωρείτε;** Εξέφρασαν τη λύπη τους. Με συγκίνησαν τα πολύ κολακευτικά λόγια του προέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Hans-Gert Pöttering όταν του ανακοίνωσα ότι αποχωρώ.